

UVOD

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br.:90/92 i 10/97.) ustrojen je Grad Korčula sa sjedištem u svom najvećem, od ukupno četiri naselja, naselju Korčula. U skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98,61/00 i 62/02) Grad Korčula i Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet - Zavod za urbanizam i prostorno planiranje sklopili su 28. listopada 1999. godine ugovor broj.: 112/99-19 za izradu «**Prostornog plana uređenja Grada Korčule**» u daljnjem tekstu **Plan**.

U Plan su ugrađeni i svi planski napuci određeni *Izvjescem o stanju u prostoru Grada* i navedeni u *Programu mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada*, koje je prethodno prihvatilo Gradsko vijeće Grada Korčule (Službeni glasnik Grada Korčule 3/97).

Tijekom proljeća i ljeta 2000. godine izvršeni su obilasci prostora Grada, i održani su sastanci s vodećim ljudima Grada. U istom vremenu obavljene su sve radnje potrebne za izradu odgovarajućih kartografskih podloga na kojima se trebao izrađivati Plan.

Glavni planerski i tehnički posao obavljen je tijekom ljeta i jeseni 2000. godine u Zagrebu na Arhitektonskom fakultetu - zavodu za urbanizam i prostorno planiranje.

Konzultantska suradnja ostvarena je sa županijskim ZAVODOM ZA PROSTORNO UREĐENJE u Dubrovniku u obimu koji je dozvoljavala dovršenost PPUŽ. Stručna suradnja ostvarena je i s MINISTARSTVOM KULTURE, UPRAVOM ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE, Konzervatorskim odjelom u Dubrovniku za dionicu zaštite kulturnih dobara. Nadalje, radovi su vršeni uz stalan kontakt kako s nositeljem izrade, tako i s organizacijama zaduženim za infrastrukturu Grada. Za promet: HRVATSKA UPRAVA ZA CESTE, Zagreb, ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE, Dubrovnik, MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I VEZA, Lučka kapetanija, Dubrovnik., RH, DUBROVAČKO-NERETVANSKA, ŽUPANIJA, Ured za pomorstvo, Dubrovnik, veze: SREDIŠTE POŠTA DUBROVNIK, Dubrovnik, telekomunikacije: HRT, Zagreb, vodnogospodarstvo i odvodnja: HRVATSKE VODE, Vodnogospodarski odjel za vodno područje dalmatinskih slivova, Split, vodoopskrba: NPKL d.o.o., Korčula. elektroopskrba: HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA, "ELEKTROJUG", Dubrovnik za šume HRVATSKE ŠUME, Split.

Tijekom rada na izradi Plana konzultirani su i pojedini stručnjaci: gospodin Ejub Peco, dipl.ing.građ. u svezi cestovne mreže, institut "Hrvoje Požar" za planirano stanje elektroopskrbe u pelješko-korčulanskoj zoni i IPZ Uniprojekt MCF - Zagreb za moguće rješenje deponiranje otpada Grada.

Cjelokupan rad na izradi prijedloga Plana završen je u rujnu 2000. godine kada se pristupilo procesu javne rasprave u skladu sa *Zakonom o prostornom uređenju* (NN 30/94, 68/98,61/00 i 62/02), *Uredbom o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova* (NN 101/98) i *Statutom Grada Korčule*. Tijekom 2000. godine održano je nekoliko sastanaka i *prethodnih stručnih rasprava*, koje su prethodile samoj javnoj raspravi održanoj u svim naseljima Grada. Javna rasprava s javnim uvidom održana je od 2. listopada do 1. studenog 2000. godine Nakon stručne analize pristiglih primjedaba, osobito primjedaba i sugestija Zavoda za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije i graničnih Općina na 112. sjednici Gradskog poglavarstva održanoj 28. studenog 2000. godine prihvaćen je Konačan prijedlog Plana, te je upućen na daljnji postupak.

Budući je Plan rađen u vrijeme dok nije bilo donesenog Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (PPD-NŽ) to je na Županijskom poglavarstvu konačan prijedlog Plana usvojen kao konačan prijedlog «Izmjena i dopuna prostornog plana općine Korčula – revizija» s amandmanima Županijskog zavoda za prostorno uređenje, Dubrovnik još davnog (!!) 30. listopada 2001. godine (klasa: 350-01/00-01/42, urbroj: 2117/1-03-01-6), čime je Plan poslan u daljnju proceduru i traženje suglasnosti od strane Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja temeljem članka 57. Zakona o prostornom uređenju. Kako je u međuvremenu trebao biti donesen PPD-NŽ to je davanje suglasnosti zadržano, pa kad je nakon osam (!!) mjeseci donesen PPD-NŽ to je procedura usvajanja Plana uz ponovno usklađenje s važećim PPD-NŽ opet vraćena na razinu traženja suglasnosti od Ureda za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Dubrovnik, a u skladu s člankom 24. Zakona o prostornom uređenju.

Nakon pribavljene suglasnosti na Konačan prijedlog Plana od strane Ureda za prostorno uređenje, stambeno-komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Dubrovnik (klasa: _____, urbroj: _____, od _____ godine), Gradsko vijeće Grada Korčule donijelo je Odluku o donošenju Plana na svojoj _____ sjednici održanoj _____ (broj: _____, klasa: _____).

Odluka o donošenju Plana objavljena je u Službenom glasniku Dubrovačko-neretvanske županije _____ čime je Plan postao pravo valjan.

(Ubaciti fotokopiju dopisa Ministarstva)

A. RAZLOZI IZRADE PLANA

Prošlo je više od dvanaest godina od izrade Prostornog plana (bivše) općine Korčula - revizija (1988) u sastavu koje se nalazio i današnji Grad Korčula.

Od momenta izrade navedenog Plana došlo je do temeljitih promjena društvenog uređenja. Došlo je i do promjena u samom pristupu izradi prostornih planova temeljem, među ostalim, i općih ciljeva citiranih u narednom dijelu teksta Plana, a koji su u cijelosti navedeni u Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Možemo navesti: tri grupe razloga za izradu novih prostornih planova:

- **Političke promjene** dovele su do novog administrativno-teritorijalnog ustroja, koji nije u skladu s postojećom prostorno-planskom dokumentacijom, što stvara znatne poteškoće i otežava ostvarenje nužnih prostornih, urbanističkih i graditeljskih zahvata. One su omogućile novi način gospodarenja i zapošljavanja što u urbanističkom smislu daje nove mogućnosti i postavlja nove zahtjeve.
- U okviru političkih promjena, bitno je naglasiti, **promijenio se i imovinsko-pravni sustav**, koji je uveo privatno vlasništvo umjesto društvenog i javni interes umjesto opće društvenog. Ovaj moment **bitno utječe** na oblikovanje novog pristupa u urbanističkom i prostornom planiranju postavljajući mnoga nova ograničenja, iz čega proizlazi nužna potreba stalnog usklađivanja interesa raznih korisnika prostora poradi postizanja optimalnih prostorno-planskih rješenja.
- Slijedom europskih i svjetskih trendova **promijenili su se kriteriji zaštite okoliša, zaštite kulturne i prirodne baštine, te zaštite krajobraza**, njegovih osobitosti i njegovog lokalnog identiteta. Plod je to novih spoznaja, ali i pojačane svijesti o potrebi znatno veće skrbi za naslijeđeni prostor i očuvanje tradicijske slike kraja. U dosadašnjoj prostorno-planskoj dokumentaciji, koja se temelji pretežno na kvantitativnom modelu razvoja, ta je skrb bila uglavnom deklarativna.

Stoga, kao posljedica novih stavova i pooštrenih kriterija zaštite prostora nameće se potreba ispravljanja dosadašnje metodologije i ustaljene sheme izrade dokumenata prostornog uređenja gdje su prevladavali funkcionalni i kvantitativni modeli razvoja. Od navedenih modela prostornog razvoja potrebno je danas odustati ili ih prilagoditi novim spoznajama realistične ravnoteže usklađujući međusobno **mogućnosti prostora da podnese određene namjene** s jedne strane i **potrebe za prostorom** s druge strane, a u skladu s principima održivog razvoja, kako ne bi došlo do nepovratnog uništenja neobnovljivih prirodnih resursa. Neusklađenost važećih prostornih planova s novim stavovima na temelju kojih se danas pristupa izradi prostornih planova uređenja i **želje da se ima jedan cjelovit temeljni dokument prostornog uređenja Grada** osnovni su razlozi pristupanja izradi Plana.

Shvaćajući navedene temeljne razloge, a i neke druge, te spoznavajući vrijednosti prostora i važnost njegove buduće očuvanosti, Gradsko poglavarstvo i Gradsko vijeće Grada Korčule odlučili su pristupiti izradi te:

- u skladu sa zakonskim obvezama i još uvijek važećim Prostornim planom (bivše) općine Korčula - revizijom uskladiti prostorno-plansku dokumentaciju s novim političkim ustrojem Županije i u tom kontekstu odrediti položaj Grada Korčule, poštujući još uvijek važeći Prostorni plan (bivše) općine Korčula - revizija. ;
- detaljnom evidencijom i revalorizacijom spomenika graditeljske i prirodne baštine, evidencijom i vrednovanjem krajobraza, kako prirodnog tako i kultiviranog (modificiranog), ali i umjetnog (antropogenog), čuvajući identitet ambijenta, zaštititi u najvećoj mogućoj mjeri kulturno i prirodno nasljeđe Grada, kao buduće temeljne podloge razvoja turizma;
- zaštititi prostor od uništavanja, neracionalnog trošenja, od nekvalitetne i nedovoljno promišljene izgradnje, svađanjem svega navedenog na što je moguće manju mjeru;
- preispitati građevinska područja u još važećem Prostornom planu (bivše) općine Korčula - revizija i smanjiti ih tamo gdje su pretjerano i nepotrebno velika, povećati ih gdje je to nužno, odnosno, predvidjeti (čak i) nova na onim mjestima gdje će ona doprinijeti razvoju i zadržavanju stanovništva u zavičaju ne remeteći time osnovna polazišta i ciljeve zaštite prostora;

- prikupiti podatke od relevantnih organizacija o postojećoj komunalnoj infrastrukturi i prikazati planove razvoja;
- detaljnom obradom prostora Grada dati prilog izradi što kvalitetnijeg Prostornog plana uređenja Županije (koji je u to vrijeme bio u izradi).

B. ZAKONSKI OKVIRI

Temeljni zakonski okviri za izradu Plana su *Ustav Republike Hrvatske*, *Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske* i *Program prostornog uređenja Republike Hrvatske* te *Zakon o prostornom uređenju* (NN 30/94, 68/98, 61/00 i 62/02). *Zakonom o prostornom uređenju* propisana je dokumentacija, dokumenti i postupci, koji se moraju donositi ili trajno obavljati, a koji su polazište ili osnova za izradu Plana.

Njegove odredbe temelje se na Ustavu RH. **Ustavne odredbe** o korištenju i zaštiti prostora ugrađene su u četiri članka:

Članak 2.

Sabor Republike Hrvatske i narod neposredno, samostalno, u skladu s Ustavom i Zakonom, odlučuje (...) - o očuvanju prirodnog i kulturnog bogatstva i korištenju njime.

Članak 3.

(...) očuvanje prirode i čovjekovog okoliša (...) najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske.

Članak 52.

More, morska obala i otoci, vode, zračni prostor, rudno blago i druga prirodna bogatstva, ali i zemljište, šume, biljni i životinjski svijet, drugi dijelovi prirode, nekretnine i stvari od osobitog kulturnoga, povijesnoga, gospodarskoga i ekološkoga značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku, imaju njezinu osobitu zaštitu.

Članak 69.

Svatko ima pravo na zdrav život. Republika osigurava pravo građana na zdrav okoliš. Građani, državna, javna i gospodarska tijela i udruge, dužni su, u sklopu svojih ovlasti i djelatnosti, osobitu skrb posvećivati zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske i **Program prostornog uređenja Republike Hrvatske** prvi su planski dokumenti koji daju opća polazišta i ciljeve, temeljna načela i principe uređenja prostora, koji trebaju biti osnova izrade dokumenata prostornog uređenja. (Strategiju prihvatio Sabor Republike Hrvatske na svojoj sjednici 27. lipnja 1997. godine, a Program 1999. godine (NN 35/99).

Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Korčule određeni su dokumenti prostornog uređenja, koji se trebaju donijeti za prostor Grada, pri čemu je Plan naznačen kao prvi i temeljni.

Konačno, prvi viši Plan na koji se nastavlja ovaj Plan, u nedostatku u to vrijeme PPD-NŽ kao prvog višeg plana, jest Prostorni plan (bivše) općine Korčula – revizija (1988). PPD-NŽ donesen je nakon usvajanja Konačnog prijedloga Izmjena i dopuna prostornog plana općine Korčula – revizija za područje Grada Korčule od strane Županijskog poglavarstva (jer je prije PPD-NŽ plan izrađivan u obliku *izmjena i dopuna* sukladno članku 57. *Zakona o prostornom uređenju* (NN br: 30/94, 68/98, 61/00 i 62/02).

C. TEMELJNI POSTUPAK IZRADE PLANA

Sukladno izloženim polazištima, koja su uključila razloge izrade Plana i zakonske okvire, a posljedično potrebni sadržaj i strukturu samog Plana, odabrana je i metoda, odnosno postupak njegove izrade, koja se prvenstveno temeljila na:

detaljnomo upoznavanju prostora i potreba za prostorom;

upoznavanju, evidentiranju i valorizaciji vrijednosti prirodnog nasljeđa,

upoznavanju, evidentiranju i revalorizaciji vrijednosti graditeljskog nasljeđa;

upoznavanju fizičke, društvene, gospodarske, socijalne i druge strukture Grada i svekolikih

prostornih

potreba;

ocjeni mogućnosti prostora da u kontekstu vrijednosti prirodnog i kulturnog nasljeđa odgovori na:
prostorne zahtjeve na razini Grada i na
prostorne zahtjeve na razini lokalnih zajednica.

Dakle, u svojoj srži, postupak izrade Plana zasnivao se na mogućnostima prostora da u danim uvjetima i prirodnim ograničenjima primi određene funkcije bez štete za prirodni okoliš i njegov krajobraz, a sukladno principima “održivog razvoja” i da zatim u skladu s navedenim principima zadovolji potrebe lokalnih sredina.

U cilju ostvarivanja navedenog metodološkog postupka izrađivač Plana ostvario je suradnju s gradskom službama, koje su mu osigurale detaljno upoznavanje prostora Grada s jedne strane i upoznale ga s potrebama Grada i lokalnih zajednica za prostorom s druge strane. Paralelno su rađene studije koje su obradile prirodnu i graditeljsku komponentu prostora.

Izrađivač plana izvršio je sintezu, koja je rezultirala tekstom i grafičkim priložima uobličanim u elaboratu Plana.

Tijekom izrade Plana poštovane su zakonske formalnosti propisane *Zakonom o prostornom uređenju* (NN br: 30/94, 68/98, 61/00 i 62/02), *Uredbom o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova* (NN 101/98), *Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskim prikazima, obaveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova* (NN 106/98) i *Statutom Grada Korčule*.